

บทที่ 2

วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับการสอนวิชาพลศึกษาและคุณลักษณะของครูพลศึกษา ในการสอนวิชาพลศึกษา ซึ่งมีลักษณะวิชาที่แตกต่างไปจากวิชาอื่นๆ เนื่องจากวิชาพลศึกษาใช้กิจกรรมทางกายเป็นสื่อในการเรียนรู้ แนปและลืออนฮาร์ด (Knapp & Leonhard, 1968) ได้ให้ความเห็นว่า การสอนพลศึกษาควรเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว ซึ่งมีขั้นตอนและหลักการดังนี้

1. ผู้สอนต้องให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในทักษะที่จะเรียน
2. สอนให้เกิดประสบการณ์ในทักษะใหญ่ ๆ ที่เป็นส่วนรวมเสียก่อน
3. วิเคราะห์รายละเอียดในการปฏิบัติ หรือแสดงท่าทางในทักษะต่าง ๆ
4. ฝึกทักษะในส่วนที่ต้องการตามลำดับ
5. วิเคราะห์การแสดงท่าทางต่อเนื่องกันไป
6. แสดงทักษะส่วนรวมทั้งหมดให้เห็นอีกครั้งหนึ่ง
7. วิเคราะห์ท่าทางอีกครั้งหนึ่ง
8. ฝึกทักษะในส่วนที่ต้องการอีก
9. สาธิตและวิเคราะห์ทักษะทั้งหมดให้ผู้เรียนปฏิบัติตามได้ง่าย

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการสอนพลศึกษาแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. การอบอุ่นร่างกาย เพื่อเป็นการกระตุ้นระบบต่าง ๆ ของร่างกายให้พร้อมที่จะทำการเคลื่อนไหว ซึ่งการอบอุ่นร่างกายควรใช้เวลาอย่างน้อย 5-7 นาที ทำบริหารควรใช้กล้ามเนื้อใหญ่ๆ ของร่างกาย เริ่มจากวิธีการช้าและเบาๆ ก่อน ในการอบอุ่นร่างกายแต่ละครั้ง ควรให้ส่วนต่างๆ ของร่างกายได้รับการบริหารอย่างทั่วถึง

พยายามให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทำอย่างพร้อมเพรียงและสนุกสนาน

2. การอธิบายและสาธิต เป็นขั้นตอนการสอนที่จะให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่เรียน เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการฝึกหัดและเล่นต่อไป ในการอธิบายและสาธิต ครูควรแยกแยะให้ผู้เรียนเห็นจากง่ายไปยาก และควรให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองทำตามที่ครูสาธิตด้วยท่ามือเปล่า จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ดีขึ้น

3. การฝึกหัดเพื่อให้มีทักษะ เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนได้มีความรู้และทักษะที่เรียนนำไปใช้เล่นด้วยความสนุกสนานต่อไป ขั้นตอนของการฝึกหัดถ้าจะให้ได้ดี ครูควรเตรียมอุปกรณ์มาอย่างเพียงพอ แบบฝึกหัดควรเริ่มจากง่ายไปหายากและเป็นแบบฝึกหัดสำหรับกีฬาประเภทนั้นๆ ตลอดระยะเวลาฝึกครูควรสอดส่องช่วยเหลือผู้เรียนอย่างทั่วถึง

4. การนำสิ่งที่ได้เรียนแล้วไปใช้เล่นเพื่อความสนุกสนาน เป็นขั้นตอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำทักษะที่ได้เรียนไปแล้วไปใช้เล่นอย่างสนุกสนาน ครูอาจจัดให้นักเรียนได้เล่น อย่างสนุกสนานด้วยการแข่งขัน ควรให้ผู้เรียนได้เล่นในสิ่งที่เรียน

5. การสรุปและสรุปปฏิบัติ ขั้นตอนนี้เพื่อเป็นการสรุปผลและประเมินผลเกี่ยวกับบทเรียนในชั่วโมงนั้น และเพื่อผลงานด้านสุนิสิสัย ก่อนหมดเวลาสอน 5 - 8 นาที ครูควรสรุปผลและประเมินผลการเรียนในชั่วโมงนั้น โดยครูอาจเตรียมแบบทดสอบมาให้ให้นักเรียนทำ ให้สาธิต หรือใช้วิธีการสังเกตและสรุปให้ผู้เรียนทราบและครูควรเน้นในเรื่องของสรุปปฏิบัติด้วย

นอกจากนี้ วรรค์กิติ เพียรชอบ (2527) ยังได้เสนอแนะการปฏิบัติเกี่ยวกับการสอนวิชาพลศึกษาให้ได้ผลดี ซึ่งมีลักษณะต่อไปนี้

1. การสอนแต่ละครั้งควรจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่ชัด
2. ให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการสอนอย่างทั่วถึง
3. ทำบทเรียนให้สนุกสนาน จัดบรรยากาศการเรียนให้เป็นกันเอง
4. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ทักษะการเคลื่อนไหวให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามได้เป็นลำดับขั้นตอน
5. การสอนวิชาพลศึกษาควรให้นักเรียนได้แสดงออกได้พอสมควร บรรยากาศเต็มไปด้วยความสนุกสนานตื่นเต้นไปตามกิจกรรมการสอน
6. ถ้าหากครูพลศึกษาใช้นักหวัด ควรใช้เมื่อจำเป็น ใช้ให้เหมาะสมเท่านั้น

7. ครูผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนทุกคน
8. ครูควรเคารพและเชื่อในความสามารถของนักเรียนว่า นักเรียนทุกคนมีความสามารถ
9. นักเรียนที่มาเรียนวิชาพลศึกษาเป็นนักเรียนที่ต้องการเล่นหรือออกกำลังกาย ฉะนั้นครูไม่ควรใช้เวลาที่พูดคุยหรือบรรยายมากเกินไป ควรให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทันที
10. ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้นักเรียนมีความสำเร็จในการเรียน
11. การสอนครูควรเน้นท่าทางที่ถูกมากกว่าผิด และช่วยเหลือแนะนำนักเรียนให้ทั่วถึง
12. ถ้ามีการอธิบาย กติกาการเล่น ควรเป็นไปอย่างสั้น ๆ เฉพาะที่จำเป็น ถ้าหากเป็นไปได้ ควรได้มีโอกาสร่วมอภิปรายกติกาหรือปัญหาการเล่นหลังจากเล่นกีฬาแล้ว
13. การสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ครูควรฉวยโอกาสจากสภาพการณ์จริง ๆ ที่เกิดขึ้น ปลุกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนควบคู่กันไปด้วย
14. ในการสอนครูต้องคำนึงว่า สอนนักเรียนเพื่อให้ได้รับการศึกษา โดยวิธีการทางพลศึกษา ครูพลศึกษาไม่ใช่ครูสอนฟุตบอล บาสเกตบอลหรือครูกีฬาอื่น ๆ
15. ครูพลศึกษาจะต้องสอน จะต้องช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถบรรลุผลได้ตามที่กำหนดไว้ ไม่ใช่ยืนคอยอยู่เฉย ๆ

จรรยาพร ธรรมินทร์ (2525) ได้ให้หลักการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพ โดยกล่าวว่า การสอนทักษะกีฬามีได้มุ่งให้ทุกคนเป็นนักกีฬาอดเยี่ยมในระดับสูง หลักสูตรมุ่งเน้นเรื่องสุขภาพและพละนามัยมากกว่าความเป็นเลิศทางกีฬา เพียงให้เล่นกีฬาเป็น มีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้อง ดูกีฬาเป็น มีน้ำใจเป็นนักกีฬา เข้าใจระเบียบกติกาการเล่นกีฬา เล่นด้วยความสนุกสนานมีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา การสอนวิชาพลศึกษาไม่ควรเคร่งเครียด การสร้างบรรยากาศการเรียนวิชาพลศึกษาให้อบอุ่นสนุกสนาน จะทำให้ไม่เบื่อหน่าย ควรสอนแนวคิด ความรู้และระเบียบกติกาและหลักการต่าง ๆ ทางวิชาพลศึกษาสอดแทรกไปกับการสอนทักษะกีฬา ควรสอนให้มินิส์รักการออกกำลังกาย และนำทักษะกีฬาไปใช้เล่นเพื่อสุขภาพเพื่อความสนุกสนานและพักผ่อนหย่อนใจ การสอนเน้นการปฏิบัติการเล่นเป็นหมู่และเป็นที่มิให้มาก

ในการสอนทักษะการเคลื่อนไหว มีขั้นตอนเป็นลำดับ ซึ่งศึกษานิเทศก์
เขตการศึกษา 2 (2525) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การให้ความรู้ที่เป็นหลักการ กฎเกณฑ์ รายละเอียดต่างๆ เช่น อุปกรณ์
กติกา และสิ่งที่ต้องปฏิบัติ อันจะช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติ
2. การฝึกทักษะ เริ่มจากการฝึกทักษะย่อย ๆ ที่สำคัญ แล้วฝึกทักษะรวม
ซึ่งเป็นการนำทักษะย่อยมาสัมพันธ์กัน
3. การฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ครูต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกหลังจากเรียนรู้
ใน 2 ขั้นแรกมาแล้ว เพื่อให้เกิดความชำนาญ แคล่วคล่องและถูกต้องมากขึ้น

นอกจากนี้แล้ว สิ่งที่สำคัญต่อการฝึกการพัฒนาการเคลื่อนไหว ได้แก่ การติชม
แก่นักเรียนในขณะที่ปฏิบัติ โดยครูจะต้องไม่ทิ้งช่วงให้คำติชมนานเกินไป เพราะจะทำให้
ผู้เรียนไม่สามารถจำพฤติกรรมที่ผิดพลาดและควรปรับปรุงให้ดีขึ้นได้

ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้การเรียนวิชาพลศึกษาได้ผลดี

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวถึงสิ่งสำคัญที่ส่งเสริมให้การเรียน
การสอนวิชาพลศึกษาได้ผลดี ดังนี้

1. การเรียนรู้ทักษะทางการกีฬาควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก เพื่อพัฒนาทักษะเบื้องต้น
2. การพัฒนาทักษะเบื้องต้นควรเป็นตามแผนการศึกษาชาติ ไม่ควรเร่ง ทำให้
เด็กเกิดความรู้สึกถูกบังคับ
3. การสอนแต่ละครั้ง นักเรียนควรรู้เป้าประสงค์ที่ถูกต้องชัดเจน
4. การเรียนทักษะการเคลื่อนไหวต่างๆ จะได้ผลดีไม่น้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ
ความพร้อมของนักเรียนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
5. ควรจัดกิจกรรมที่สามารถเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีความสำเร็จตาม
ความสามารถของตนเอง
6. ควรใช้วิธีการสอนหลายๆ วิธี ยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์
7. ควรกำหนดรายละเอียดของเวลาฝึก กระจายเวลาให้เหมาะสมในแต่ละ
กิจกรรม

8. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
9. การสอนแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีสอนแบบโดยส่วนรวม (Whole method) แล้วจึงวิเคราะห์ทักษะนั้นออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนและฝึกหัด แล้วจึงฝึกหัดทักษะโดยส่วนรวมอีกครั้งหนึ่ง
10. ควรให้นักเรียนได้ฝึกและปฏิบัติในวิธีที่ถูกต้องควบคู่ไปกับมีความเข้าใจในวิธีการนั้นๆ
11. ครูผู้สอนจะต้องมีความสามารถและอธิบายหรือสาธิตทักษะที่จะสอนได้อย่างถูกต้องชัดเจน
12. ครูควรแจ้งผลการเรียนและการพัฒนาของนักเรียนเป็นระยะๆ เพื่อเป็นกำลังใจแก่นักเรียน
13. เลือกกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับหลักการเจริญเติบโตทางร่างกาย
14. สร้างแรงจูงใจขณะเรียน
15. สร้างความพึงพอใจในการเรียนวิชาพลศึกษาให้กับนักเรียน
16. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับความสามารถ
17. จัดเตรียมอุปกรณ์และสถานที่ให้พร้อม สร้างสภาพการณ์ของการสอนให้ท้าทายผู้เรียน
18. ควรให้นักเรียนได้ฝึกฝนเพิ่มเติม
19. กิจกรรมการสอนควรจัดให้เป็นรายบุคคล แทนที่จะจัดให้เป็นหมู่
20. ควรให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกหัดทักษะในใจด้วย

นอกจากนี้ วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ (2527) ยังได้กล่าวถึงการสร้างแรงจูงใจในวิชาพลศึกษาไว้ดังนี้

แรงจูงใจมีความสำคัญต่อการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามาก ไม่น้อยกว่าการเรียนการสอนอย่างอื่น การที่ครูสามารถหาวิธีสร้างแรงจูงใจที่ดีได้นั้น นอกจากจะช่วยทำให้การเรียนการสอนของนักเรียนได้บรรลุถึงจุดหมายปลายทางอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้นักเรียนได้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา และสามารถนำวิชาพลศึกษาไปใช้ให้เป็นประโยชน์แก่ตนเองในชีวิตประจำวัน ทั้งในระหว่างที่ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียน และหลังจากออกจากโรงเรียนไปแล้วด้วย วิธีการสร้างแรงจูงใจ

ในวิชาพลศึกษาอาจกระทำดังต่อไปนี้

1. การสร้างความพอใจในการเรียนและการฝึก

ในการเรียนแต่ละครั้ง ครูควรเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม และมีโอกาสได้ทดลองความสามารถของตนเองในประสบการณ์ใหม่ๆ ในช่วงเวลาเรียนอย่างทั่วถึงกัน โดยปรกติถ้านักเรียนมีความสนุกสนานและประสบความสำเร็จในการกระทำของตนเอง มักจะช่วยทำให้นักเรียนมีความสนใจและต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ต่อไปอีก แม้จะเป็นนอกเวลาเรียนก็ตาม ฉะนั้น ครูผู้สอนควรเลือกวิธีการสอน กิจกรรม อุปกรณ์การสอนและสร้างบรรยากาศการเรียนการสอน ให้นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมและทดลองในประสบการณ์หรือทักษะใหม่ ๆ อย่างทั่วถึงกัน

2. การจัดกิจกรรมให้เหมาะสม

การจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมตามความสามารถ หรือความต้องการของร่างกายและจิตใจ จะทำให้นักเรียนสนุกสนาน มีความพยายาม และมีความสำเร็จมากยิ่งขึ้น จะทำให้นักเรียนเรียนได้เป็นอย่างดีอีกวิธีหนึ่ง กิจกรรมบางอย่างถ้ายากเกินไป นักเรียนเห็นว่าเกินความสามารถของตนเองที่จะกระทำได้ จะเกิดความท้อถอย หรือความเบื่อหน่ายในการเรียนขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าการเรียนการสอนที่มีทั้งนักเรียนชายและหญิงเรียนรวมกันด้วยแล้ว ความแตกต่างของนักเรียนก็ยิ่งมากขึ้น ครูก็ควรจะได้พึงระวังในความแตกต่างนี้มากเป็นพิเศษ

3. วิธีสอนที่มีประสิทธิภาพ

ในการสอนวิชาพลศึกษาที่ตื้นนั้น ครูควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพื่อให้นักเรียนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์นั้น โดยได้มีการเลือกวิธีการสอน การจัดชั้นการฝึก ตลอดจนอุปกรณ์การสอนและสถานที่ในการสอนที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอ เพื่อให้ทุกคนได้สามารถมีส่วนร่วมได้เรียนและฝึกหัดทักษะด้วยความสนุกสนานอย่างทั่วถึงกัน พร้อมๆ กัน โดยไม่เบื่อหน่าย และในขณะเดียวกันนักเรียนก็รู้สึกว่าคุณสามารถฝึกหัด หรือเรียนสิ่งที่ครูกำหนดไว้ได้

4. การสร้างสภาพการณ์ที่ท้าทายต่อนักเรียน

การส่งลูก การรับลูก การขว้าง การปา การทุ่ม เหล่านี้เป็นต้น ควรจะมีวิธีการที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนสนใจมากขึ้น เช่น ทดสอบความสามารถของนักเรียน แต่นักเรียนควรมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการทดสอบนั้น ๆ ด้วย ซึ่งทำได้โดยเอาสถิติหรือรายละเอียดของสถิติความสามารถทางด้านต่าง ๆ ของนักเรียนในห้องเรียนหรือของทั้งโรงเรียนติดไว้กับฝาผนังให้เห็นได้โดยชัดเจน และการติดสถิติเหล่านี้ควรเป็นไปในลักษณะเพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้มีความพยายามมากขึ้น และได้มีการเปรียบเทียบกับความสามารถของตนเอง และผลที่ได้ก็คือ เป็นการเพิ่มความสามารถของนักเรียนโดยไม่รู้ลึกลับ

5. การจัดการแข่งขัน

เมื่อนักเรียนได้เรียนทักษะแต่ละครั้งแล้ว ควรจะให้นำทักษะที่ได้เรียนไปแล้วนั้น ไปใช้แข่งขันในสภาพการณ์ของการแข่งขันอย่างแท้จริง

6. การจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อนักเรียน

กิจกรรมต่าง ๆ ที่นำมาสอนนักเรียน ควรจะมีความหมายต่อนักเรียนในแง่ที่ว่านักเรียนสามารถจะนำทักษะนั้นไปใช้นอกเวลาเรียน นอกห้องเรียน นอกโรงเรียน หรือในชีวิตประจำวันอย่างไร

7. การยกย่องในความสำเร็จ

การยกย่องในความสำเร็จถือเป็นประเพณีอย่างหนึ่งในสังคม คือ ถ้าผู้ใดมีความสามารถเป็นพิเศษ แล้วจะมีเครื่องหมาย หรือสิ่งของ เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของความสามารถ หรือความสำเร็จนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น อาจจะทำให้เป็นของรางวัล ประกาศนียบัตร หรือประกาศชื่อให้เป็นที่รับรู้ อย่างไรก็ตามการให้รางวัลที่ดีควรเป็นการให้รางวัลที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นๆ โดยตรงที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ ต่อไปอีก

8. การจัดกิจกรรมพิเศษส่งท้าย

วิธีการสร้างแรงจูงใจของนักเรียนในการเรียนวิชาพลศึกษาอีกอย่างหนึ่ง ก็อาจจะทำได้ โดยจัดกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสมีส่วนร่วม และใช้

ประสบการณ์ที่ได้เรียนมาแล้วทั้งหมดในการแข่งขันเป็นพิเศษในตอนเรียนจบหน่วยของการเรียนหนึ่งๆ การจัดเช่นนี้ก็เป็วิธีหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้มีการฝึกซ้อมในกีฬาหรือทักษะนั้นๆ เป็นประจำ การจัดกิจกรรมพิเศษนี้อาจทำได้ 2 วิธี คือ การจัดแข่งขันกับตนเองและการแข่งขันกับผู้อื่น

9. หลีกเลี้ยงการเน้นแรงจูงใจมากเกินไป

ถ้าครูพลศึกษาเน้นในเรื่องแรงจูงใจมากเกินไป อาจจะเป็นผลเสียต่อความสนใจของนักเรียน ที่จะทำให้นักเรียนมีความสนใจต่อการร่วมกิจกรรมต่อไปอีกด้วยก็ได้ หลักสำคัญที่ควรทราบเพื่อหลีกเลี้ยงการเน้นแรงจูงใจมากเกินไปมีดังนี้

9.1 การเรียนรู้จะเพิ่มตามขนาดการเพิ่มของแรงจูงใจเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น

9.2 การเรียนรู้ที่ได้ผลมากที่สุดจะเกิดขึ้นในขณะที่มีแรงจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง

9.3 จุดสูงสุดในการเรียนรู้จะขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ คือ ความยากง่ายของสิ่งที่เรียน ความสามารถของผู้เรียน ระดับแรงจูงใจ ความพร้อมของผู้เรียน ความกังวล การสร้างแรงจูงใจในระดับปานกลางมีผลให้ประสิทธิภาพในการเรียนสูงสุด

10. หลีกเลี้ยงความผิดหวัง

เด็กแต่ละคนสนองต่อความผิดหวังแตกต่างกัน บางคนสนองต่อการผิดหวังและความล้มเหลวด้วยการก้าวร้าว หรือด้วยพฤติกรรมที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือนักเรียนบางคนอาจแยกตัวออกจากสังคม ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจสร้างปัญหาทางด้านพฤติกรรมในภายหน้าทั้งสิ้น ฉะนั้นการจัดกิจกรรมพลศึกษาควรระวังป้องกันความล้มเหลวนี้ให้มากที่สุด เช่น จัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีโอกาสหรือสามารถทำได้สำเร็จทุกคน หรืออาจจะแบ่งนักเรียนออกเป็นหมู่ตามระดับความสามารถ ในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถที่จะทำกิจกรรมบางอย่างสำเร็จได้ ครูควรให้ความช่วยเหลือทันที ทั้งในแง่การให้กำลังใจ การแก้ไขข้อบกพร่องและการฝึกซ้อม เพื่อให้ประสบความสำเร็จเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

คุณลักษณะของครูพลศึกษา

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่ดี ซึ่งสามารถปฏิบัติหน้าที่ และภารกิจทางการพลศึกษาได้ดีและมีประสิทธิภาพ ควรมีสรรพคุณที่สำคัญดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ดี ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครูและวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้มีความศรัทธาในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง
3. เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในความรับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สุนทสนานรำเริง

ผาณิต บิลมาศ (2522) ได้ศึกษาและทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ผลปรากฏว่าคุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนานั้น ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญเรียงตามลำดับดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาพลศึกษาและรู้จุดมุ่งหมายของการจัดการสัมมนา
2. ด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรมีสุขภาพทางกายและทางจิตดี
3. ด้านวิชาการ ควรมีความรู้ในเรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนการสอนกิจกรรมพลศึกษาและการป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ ควรควบคุมอารมณ์ได้
5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ ควรมีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี ร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษา
7. ด้านการอบรม การปกครอง ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก

8. ด้านการเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย ควรยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

9. ด้านความเชื่อมั่นและเป็นตัวของตัวเอง ควรมีความภูมิใจในวิชาชีพ

10. ด้านกีฬาและความสามารถด้านกีฬา ควรสามารถสอนและเข้าร่วม กิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางเป็นนักกีฬา

เฟรนช์ และเลสเตน (French and Lehsten, 1954) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติและภาระหน้าที่ของครูพลศึกษาไว้ดังนี้

1. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ด้วยการนำ เทคนิคทักษะมาใช้เพื่อการเรียนการสอนที่น่าสนใจ
2. ครูพลศึกษาควรเข้าเป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมวิชาชีพต่าง ๆ
3. ชอบและยอมรับวิชาชีพของตน
4. ช่วยเหลือเด็กให้เกิดทักษะและเห็นคุณค่าของประชาธิปไตย
5. มีความสามารถเข้ากับเด็กนักเรียนได้ดี ช่วยให้เด็กพัฒนาตนเองทุกด้าน
6. มีคุณลักษณะของครูโดยทั่ว ๆ ไป
7. มีความรู้ ความสามารถพิเศษ
8. สามารถวางแผนร่วมกับโรงเรียน ในการร่างหลักสูตรที่สนองต่อความต้องการของผู้เรียนทุกระดับชั้น
9. เป็นผู้ประสานงานที่ดีมีความเชื่อมั่นสูง
10. มีวุฒิภาวะทางอารมณ์และสังคม
11. มีความรอบรู้ และรอบรอบ เข้าใจบุคคลอื่นและตัวเอง ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาในวิชาชีพของตนเอง และการศึกษาทั่วไป รวมทั้งวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ที่ตนอาศัยอยู่ด้วย

เพพและมินซ์ (Pape & Means, 1963) ให้ความเห็นว่า ครูพลศึกษาที่มีคุณภาพ คือ ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่โดยมีความยึดหยุ่น มีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้เรียน เข้าใจการใช้กิจกรรมพลศึกษาในการเรียนการสอน ใช้ทักษะที่เหมาะสมในการเรียนการสอน รู้ว่าจะทำการสอนกิจกรรมนั้นๆ อย่างไร เข้าใจในกระบวนการเรียนการสอน เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังให้ทัศนะอีกว่า ครูพลศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ในฐานะครูทั่วไปมี

มนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเรียนการสอนโดยสมบูรณ์ และครูพลศึกษาควรจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษ คือ

1. มีสุขภาพและมีทักษะทางการเคลื่อนไหวดีมาก
2. ระวังเสมอว่าพลศึกษาไม่ใช่การเล่นกีฬาเท่านั้น
3. ขยันศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ
4. ทำตนให้เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับและเป็นที่ชื่นชอบของคนทั่วไป

เกี่ยวกับการกระทำตนให้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญขึ้นมา นั้น เพพ และมินซ์ ให้ทัศนะว่า

1. ควรส่งเสริมให้ผู้อื่นได้แสดงออกถึงความสนใจของเรา
2. จำชื่อเพื่อนใหม่และความสนใจของเขาได้
3. เคารพต่อความคิดเห็นของผู้อื่น
4. เอาใจเขาใส่ใจเราไม่ใช่ความคิดเห็นของตนเองเป็นเกณฑ์
5. กระตุ้นให้คนอื่นทำ และพูด
6. มองเห็นความดีของแต่ละคน
7. แสดงความคิดเห็นโดยเหตุผล
8. เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม
9. ให้คำแนะนำแก่คนอื่นได้
10. มีความสามารถที่จะชักนำให้ผู้อื่นมาช่วยในการทำงานได้
11. สร้างความประทับใจให้กับคนอื่นได้รู้จักและพบเห็น
12. มีคุณสมบัติที่จะควบคุมพฤติกรรมของคน

บควอลเตอร์ และ แวนเดอร์ซวีก (Bookwalter and Vander Zwaag, 1969) ได้กล่าวถึง คุณสมบัติของผู้ที่จะมีอาชีพเป็นครูสอนพลศึกษานั้น จะต้องประกอบด้วยแรงจูงใจในการสอน มีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ได้รับการศึกษาและฝึกอบรมทางด้านพลศึกษาโดยเฉพาะ มีความรู้ทักษะ ความชำนาญเฉพาะอย่าง มีความรู้ทางการศึกษามีการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีศีลธรรมอันดี

นิกซัน (Nixon, 1978) กล่าวถึง ครูพลศึกษาว่า สิ่งจำเป็นในตัวครูพลศึกษา คือ ต้องมีทักษะทางพลศึกษาอยู่ในระดับสูง กระฉับกระเฉง มีสุขภาพกายดี ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีอารมณ์มั่นคงและสมดุล มีความเป็นผู้นำและหมั่นค้นคว้าเอกสาร นอกจากนี้แล้วเขายังได้รวบรวมคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดีจากงานวิจัยของบุคคลต่างๆ สรุปได้ดังนี้ ครูพลศึกษา จะต้องปรับตัวได้ดี เฉลียวฉลาด อากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งต่างๆ เป็นที่ฟังของคนอื่น ๆ ชื่อสัตย์ รอบรู้ ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น ตัดสินใจดี ให้ความร่วมมือ รู้จักการต่อสู้ และเป็นที่ยอมรับชอบแก่บุคคลที่พบเห็น

บุชเชอร์ (Bucher, 1968) กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาว่า ควรจะมี ดังนี้คือ

1. ได้รับการฝึกฝนทางการพลศึกษามาอย่างดี มีความกระตือรือร้น มีวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย สุขภาพดี อารมณ์มั่นคง ทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ ได้ดี ปรับตัวได้ดี มีคุณสมบัติในการคิด ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ สนใจในสวัสดิภาพของนักเรียนและสนใจในการทำงาน
2. มีคุณสมบัติพิเศษ คือ มีพื้นฐานทางกีฬา เฉลียวฉลาด เป็นนักวิชาการ บุคลิกภาพดี มีความรู้ในด้านการสอน

ครูพลศึกษาจะทำหน้าที่นอกเหนือไปจากครูวิชาอื่น ๆ คือ ช่วยให้เด็กมีการเจริญเติบโตและพัฒนาการทักษะทางการกีฬา ความอดทน ความกระตือรือร้น มนุษย์สัมพันธ์ การเป็นผู้นำ นอกจากนี้แล้วยังต้องมีศีลธรรมสูง บุคลิกภาพเป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่มีการทวงร่างกายและหน้าที่ของร่างกาย มีอวัยวะที่เคลื่อนไหวได้ดี มีลักษณะทางกลไกการเคลื่อนไหวดีมีสามัญสำนึกสูง เป็นนักวิชาการอย่างมาก มีคุณสมบัติทางสังคมดี สนใจการสอน ถือว่าการสอนเป็นวิชาชีพอันดีที่จะช่วยเหลือผู้อื่น

อาร์มสตรอง (Armstrong, 1973) กล่าวว่า ครูที่มีประสิทธิภาพควรจะต้องสามารถเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม กำหนดเป้าหมายการเรียนโดยละเอียด นำเอาหลักการเรียนรู้มาใช้ในการสอนสร้างบรรยากาศการเรียนได้สอดคล้องกับความต้องการตามธรรมชาติของผู้เรียนและเหมาะสมกับสภาพของสังคม มีเทคนิคการสอนและการวัดผลที่ดีตลอดจนสามารถนำเอาผลจากการประเมินผลผู้เรียนมาปรับปรุงการสอน

ควรประเมินผลการปฏิบัติงานการสอนของตนเอง การให้ความใกล้ชิดเป็นกันเองกับผู้เรียน และทำการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

ดอทเทร (Daughtrey, 1973) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีลักษณะดังนี้ มีความมั่นคงทางอารมณ์ เพื่อส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพที่ดีเป็นที่น่าพอใจ ครูที่ประสบความสำเร็จมักจะเป็นมิตร ชอบแสดงออกและมีความสัมพันธ์กับนักเรียนดี มีความรู้คุ้นเคยกับทักษะและเทคนิคทุกอย่างที่จำเป็นต่อการสอนพลศึกษา อุทิศเวลาและตนเอง กระตือรือร้น สนใจความแตกต่างระหว่างบุคคล สนใจในวิชาชีพ ปรับปรุงสถานภาพของตนโดยการวิจัยศึกษาเข้าร่วมสมาคมวิชาชีพ มีจุดหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน รู้จักเลือกกิจกรรมการสอนที่เหมาะสม มีสุขภาพดีทั้งทางกายและจิตใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีน้ำเสียงในการพูดดี สุขภาพดี นอกจากนี้ควรมีลักษณะพิเศษ คือ รู้และปฏิบัติตามปรัชญาทางการพลศึกษา สามารถตอบคำถามทางพลศึกษา และสามารถสาธิตการสอนกิจกรรมพลศึกษาได้ มีลักษณะภายนอกเป็นที่น่าประทับใจแก่ผู้พบเห็น มีความคุ้นเคยกับระบบโรงเรียน

บาเลย์และฟิลด์ (Bailey and Field, 1976) กล่าวว่า ครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ครูพลศึกษาต้องมีสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตดี มีพลังกายพลังใจสูง เพราะมีงานต้องรับผิดชอบมาก
2. ครูพลศึกษาควรมีความสามารถในทักษะกีฬาต่าง ๆ และมีส่วนร่วมในการฝึกกิจกรรมอยู่เสมอ ยิ่งครูพลศึกษามีความชำนาญในด้านกีฬาต่าง ๆ ตีมากเท่าใด ย่อมจะเป็นการส่งเสริมให้การปฏิบัติหน้าที่ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นเท่านั้น
3. ครูพลศึกษาควรมีความรู้ลึกซึ้งชอบที่จะให้การบริการแก่บุคคลอื่น ไม่แสดงกิริยาท่าทางวางอำนาจ ควรกระตุ้นให้เด็กมีการแสดงออก ช่วยเหลือให้เด็กได้ฝึกตนเองให้เกิดทักษะและความชำนาญ พยายามให้เด็กได้เกิดการพัฒนาทางด้านต่างๆ ด้วยตนเอง และมีวุฒิภาวะทางปัญญาตามควรแก่สภาพ
4. ครูพลศึกษาควรมีความเป็นผู้นำ กล้ารับความผิดพลาด ครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จ คือครูพลศึกษาผู้ซึ่งมองเห็นความสนุกเร้าแรงของเด็กด้วยความพอใจและดีใจ

5. ครูพลศึกษาควรพยายามดึงเอาความสามารถส่วนตัวของเด็กออกมาให้ได้ เพราะทุกคนย่อมมีศักยภาพในตัวเอง สนใจเด็กทุกคน ปลุกฝังให้เด็กเกิดความรักในการเล่นกีฬาทุกประเภท

6. ครูพลศึกษาต้องมีวินัยในตนเอง มีบุคลิกภาพดึงดูดความสนใจ และมีลักษณะของนักกีฬา ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีของนักเรียน

7. ครูพลศึกษาต้องสนใจในบุคลิกภาพภายนอกของตนเองเสมอ รักษาสมรรถภาพทางกายของตนเองให้ดีตลอดเวลา แต่งกายอย่างสะอาดสัอาดเหมาะสมตามสถานการณ์ และควรมีความสำนึกอยู่เสมอตลอดเวลาว่า ตนเองเป็นตัวแทนของวิชาชีพที่เป็นสมาชิกอยู่

งานวิจัยในประเทศ

การวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาในระดับอุดมศึกษายังมีไม่มากนัก แต่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอนโดยทั่วไปอยู่บ้าง ผู้วิจัยจึงเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็น 2 ส่วน คือ งานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนในสาขาวิชาการศึกษาทั่วไป และในสาขาพลศึกษาดังต่อไปนี้

สาขาวิชาการศึกษาทั่วไป

นรา บุรณรัช (2518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจและด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 51 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูใช้การจูงใจ แตกต่างกัน พฤติกรรมการสอนที่ครูใช้มากคือ นำเอาแบบแผน เทคนิควิธีสอนแบบต่าง ๆ มาใช้ พฤติกรรมการสอนที่ใช้น้อยที่สุด คือ การนำเอาความคิดของนักเรียนมาใช้

2. ครูใช้การปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนต่าง ๆ กัน พฤติกรรมที่ครูใช้มาก คือ กระตุ้นให้นักเรียนตอบ พฤติกรรมที่ใช้น้อยที่สุดคือ ให้นักเรียนเป็นผู้เริ่ม

3. ครูที่สอนในระดับประถมศึกษาที่มีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจมากกว่าครูมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ครูเพศหญิงมีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจมากกว่าครูเพศชาย ส่วนครูที่มีวุฒิต่างกัน และมีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

กุลวดี เรืองเดช (2518) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครูด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนภาษาไทยระดับประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี จำนวน 40 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ครูที่มีเพศ วุฒิ ประสบการณ์ในการสอนระดับชั้นที่สอน และสังกัดของโรงเรียนที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนที่แตกต่างกัน โดยมีพฤติกรรมการสอนทั้งสองด้านอยู่ในเกณฑ์มาก

ชาดา บัวแสง (2520) ได้วิเคราะห์ตัวประกอบที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ โดยสร้างแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อกระทงที่คาดว่าเป็นลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 52 ข้อ แล้วส่งให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตทางสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 466 คน เป็นผู้ตอบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ ผลการวิจัยปรากฏว่าได้ตัวประกอบที่สำคัญ 5 ตัว ดังนี้

1. อุปกรณ์การสอน
2. ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์
3. ทักษะของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต และวิชาที่สอน
4. บรรยากาศในห้องเรียน
5. ทักษะในการสอน

ลัดดาวลย์ ชมมณฑา (2520) ได้วิเคราะห์ตัวประกอบที่คาดว่าจะเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา สาขามนุษยศาสตร์ โดยสร้างแบบสอบถามที่ประกอบด้วยข้อกระทงที่คาดว่าเป็นลักษณะการสอนที่มีประสิทธิภาพ จำนวน 52 ข้อ และส่งให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตทางสาขามนุษยศาสตร์ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 449 คน เป็นผู้ตอบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีวิเคราะห์ตัวประกอบ

ผลการวิจัยปรากฏว่า ได้ตัวประกอบที่สำคัญ 6 ตัว ดังนี้

1. อุปกรณ์การสอน
2. บุคลิกภาพลักษณะอาจารย์
3. วิธีสอน
4. ตำราเรียน
5. ทักษะการสอน
6. ทักษะการสอน

มนัส ภาคภูมิ (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ของครูผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่สอนในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวม 27 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิตั้งแต่อนุปริญญาขึ้นไป มีพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจ และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน มากกว่าครูที่มีวุฒิต่ำกว่า อนุปริญญาลงมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูผู้สอนที่มีอยู่ ประสิทธิภาพในการสอน สภาพสมรส และอยู่ในภาคภูมิศาสตร์ต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนทั้งสองด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจที่ใช้มากที่สุดคือ การยอมรับหรือนำความคิดเห็นของผู้เรียนมาใช้ และพฤติกรรมที่ใช้ น้อยที่สุดคือ การลงโทษ ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน ที่ใช้มากที่สุด ผู้เรียนเป็นผู้ตอบรับ และที่ใช้น้อยที่สุดคือ ผู้เรียนเป็นผู้ริเริ่ม

ประสงค์ แสงแก้ว (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของ อาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปาง ตามทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษา" โดยกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักศึกษา จำนวน 610 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็น อันดับสูง ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นอันดับสองรองลงมา และด้านการ ประเมินผลการเรียนและนำข้อมูลย้อนกลับเป็นอันดับสุดท้าย
2. นักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ใช้พฤติกรรมการสอนด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับผู้เรียน ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมเป็นอันดับสูง ด้านการใช้อุปกรณ์

ประกอบการสอนเป็นอันดับกลาง

3. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษา แตกต่างกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคาดหวังของนักศึกษาที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างจากนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ
5. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

ในปีเดียวกัน วันทนี ชุติลป์ (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์วิทยาลัยครูพินุลสงคราม พินุลโลก" ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ในวิทยาลัยโดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนทั่วไปในแต่ละด้านเป็นปริมาณต่างกัน และส่วนมากสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง พฤติกรรมที่ดีที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะส่วนตัว สำหรับด้านที่มีปริมาณน้อยที่สุด คือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน
2. เมื่อแยกพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์ในแต่ละสาขาวิชา พบว่าส่วนมากได้ผลสอดคล้องใกล้เคียงกันเมื่อพิจารณาเป็นส่วนรวม
3. วิธีสอนที่อาจารย์แทบทุกสาขาวิชาใช้มากที่สุด คือ วิธีการสอนแบบบรรยาย แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมภายหลัง

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครู" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างวิทยาลัยครู 6 กลุ่ม 9 วิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอน นักศึกษาและผู้บริหารต่างก็ประเมินการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูว่า คุณภาพการสอนอยู่ในขั้นดี และมีความเห็นใกล้เคียงกันว่า อาจารย์ผู้สอนกระทำกิจกรรมการสอนบ่อยครั้งมากในเรื่องการเตรียมการสอนล่วงหน้า มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาและผู้บริหารพบว่า อาจารย์ให้น้ำหนักคะแนนแก่ตนเองมากกว่านักศึกษาและผู้บริหาร เป็นผู้ให้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อยู่สุข ทำไร่ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ศึกษาพฤติกรรมการสอนภาษาไทย ของอาจารย์ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ภาษาไทย จำนวน 23 คน นักศึกษาในวิทยาลัยครู จำนวน 1,673 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทุกกลุ่มประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในทางบวกมากกว่าทางลบ และ ข้อที่นักศึกษาประเมินในทางบวกสูงสุด ได้แก่ มีความยุติธรรม การเตรียมเนื้อหาและมีความรู้ในวิชาที่สอน การเปรียบเทียบและยกตัวอย่างในการอธิบาย การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน การอธิบายให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งเพื่อมอบงานให้ทำ การใช้กระดานดำ ประกอบการสอนอย่างเหมาะสม การให้ความไว้วางใจผู้เรียน และการซักถามผู้เรียน ในขณะสอน แต่พฤติกรรมในเรื่องการตรวจให้คะแนนผลงานแก่นักศึกษาประเมินในทางลบ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จากทุกเขตการศึกษา จำนวน 582 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของครูในห้องเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ครูประมาณร้อยละ 85 มีพฤติกรรมการปลูกฝังจริยธรรมที่ดี พฤติกรรมของครูที่ไม่เหมาะสมส่วนใหญ่ จะเป็นด้านตรงต่อเวลาและการแต่งกาย ซึ่งผลในครูผู้ชายมากกว่าครูผู้หญิง และครูมีวุฒิต่ำกว่าครูที่มีวุฒิสสูง ในด้านการปรับแก้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนักเรียนพบว่า ครูมีการปรับแก้ประมาณร้อยละ 25 สำหรับวิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรม คือ วิธีการบอกแนะนำ ส่วนจริยธรรมที่ครูปลูกฝังนั้น ปลูกฝังด้านความรับผิดชอบและระเบียบวินัยมากที่สุด คือ ร้อยละ 63.23 และร้อยละ 46.56 ตามลำดับ

ประชุม ผงผ่าน (2526) ได้วิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนวิชาชีพครูของอาจารย์วิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทัศนะของนักศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นนักศึกษาของวิทยาลัยครูระดับ ป.กศ.สูง และ ค.บ. จำนวน 718 คน ผลการวิจัยพบว่า

อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนวิชาชีพครู ด้านการจัดเตรียมการสอนมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ด้านการส่งเสริมวินัยในการเรียน และด้านการเสนอเนื้อหาในการดำเนินการสอน ส่วนพฤติกรรมการสอนที่อาจารย์ใช้อยู่ในเกณฑ์น้อย

ได้แก่ พฤติกรรมด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการนำข้อมูลย้อนกลับ

ในปีเดียวกัน นิโบล นิมกิงรัตน์ และตรุณ หาญตระกูล (2526) ได้ทำการวิจัย เรื่อง "การประเมินพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย เชียงใหม่" โดยใช้แบบสอบถามวัดพฤติกรรมการสอนทั่วไป สัมรวจพฤติกรรมการสอน จากอาจารย์ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน นักศึกษาที่เรียนอยู่กับอาจารย์ในกลุ่ม ดังกล่าว จำนวน 1,778 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

อาจารย์โดยส่วนรวมมีพฤติกรรมการสอนทั่วไปแต่ละด้านต่างกัน และส่วนมาก จะสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง คือ มีพฤติกรรมการสอนด้านคุณลักษณะส่วนตัวมากที่สุด รองลงมา คือ พฤติกรรมด้านคุณภาพทางภาษาและเสียง ส่วนพฤติกรรมที่มีปริมาณน้อยที่สุด และมี ปริมาณต่ำกว่าเกณฑ์ปานกลางทุกภาควิชาคือ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน สำหรับ ผลการประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และนักศึกษาที่เคยมีประสบการณ์ทางอาชีพครูกับ นักศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ทางอาชีพครู ประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แตกต่างกันในระดับความมีนัยสำคัญ .01 ส่วนการสำรวจเกี่ยวกับการใช้วิธีสอนของ อาจารย์พบว่า โดยส่วนรวมแล้ว ใช้แบบบรรยายและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ภายหลังมากที่สุด รองลงมาเป็นวิธีสอนแบบบรรยายฝ่ายเดียว ส่วนนักศึกษาต้องการให้ อาจารย์ใช้วิธีสอนแบบแนะแนวทางสำคัญ และให้ผู้เรียนไปค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม นอกห้องเรียนมากที่สุด รองลงมาคือวิธีสอนแบบกำหนดปัญหาขึ้นแล้วช่วยกันวิเคราะห์ปัญหา วิธีสอนให้ผู้เรียนทดลองปฏิบัติ และวิธีสอนแบบบอกนิยาม ทฤษฎี หรือกฎเกณฑ์ก่อน แล้วจึงอธิบายให้เข้าใจแล้วแสดงวิธีนำไปใช้ภายหลัง

วรรณา ปุณโชติ (2528) ได้รวบรวมงานวิจัยและสรุปได้ว่า การเรียน การสอนในระดับมหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์มุ่งพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีความรู้ ความคิด ตลอดจนมีทัศนคติที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนที่จะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว นี้ได้ ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ อาจารย์ผู้สอนต้องมีความสามารถในการสอน และนิสิตนักศึกษาต้องมีความสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ที่มีความสำคัญต่อผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา
ได้แก่

1. จูงใจและเร้าความสนใจของนิสิตนักศึกษาให้อยากเรียน
2. มีความรู้ในวิชาที่สอน สอนให้เข้าใจง่าย ให้มีชีวิตชีวา
3. กระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาเกิดความคิดเป็นตัวของตัวเอง
4. ใช้เทคนิคการสอนหลายๆ แบบ
5. มีความยุติธรรมในการวัดผล วัดผลบ่อยครั้ง
6. ให้ข้อมูลย้อนกลับโดยฉับพลัน
7. ให้ความสนใจ ชมเชย และให้กำลังใจแก่นิสิตนักศึกษา

สาขาพลศึกษา

ชาญชัย เรืองขจร (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสมรรถภาพการปฏิบัติงานของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครู" โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารวิทยาลัยครู จำนวน 180 คน อาจารย์วิชาการทั่วไป จำนวน 288 คน อาจารย์พลศึกษา จำนวน 72 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพการปฏิบัติงานมากทุกด้าน เรียงความตามลำดับดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการสอนและการประเมินผล การจัดการแข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก การปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

2. อาจารย์วิชาการทั่วไปมีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานทุกด้าน คือ การปฏิบัติงานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ การสอน และการประเมินผล การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดการแข่งขันกีฬา การจัด สถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

3. อาจารย์พลศึกษามีความคิดเห็นว่า อาจารย์พลศึกษามีสมรรถภาพในการปฏิบัติงานมากทุกด้าน คือ การปฏิบัติงานด้านพัฒนาบุคลากร การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การจัดการ แข่งขันกีฬา การปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าภาควิชาพลศึกษา การจัดสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวก และการปฏิบัติหน้าที่พิเศษ

ในปีเดียวกัน สาชิต ลิ้มขจรเดช (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการวัดและการประเมินผลการเรียนการสอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ที่สอนวิชากิจกรรมพลศึกษาในวิทยาลัยพลศึกษา จำนวน 277 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน พบว่าขาดการประสานงานระหว่างอาจารย์ผู้สอนที่จะมาร่วมมือกันสร้างแบบทดสอบ ไม่มีแบบทดสอบมาตรฐาน การทำรายงานของนักศึกษาที่ทำได้ยาก เพราะไม่มีตำรา เกณฑ์การตัดสินผลการเรียนในแต่ละวิทยาลัยไม่เหมือนกัน

ธวัชชัย สุหรัย (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครูตามการรายงานของตนเอง" โดยใช้แบบสอบถามไปยังอาจารย์พลศึกษา 72 คน และนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา 240 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของตนเองอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ คือ พฤติกรรมการสอนด้านวินัยในการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการมอบงานให้ปฏิบัติ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียนและด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

2. นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษาอยู่ในระดับมาก และปานกลางเรียงตามลำดับดังนี้ คือ พฤติกรรมการสอนด้านวินัยในการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการมอบงานให้ปฏิบัติ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการจูงใจและด้านการเสริมแรงทางการเรียน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์พลศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษา เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พิเศษ พบว่าไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาทั้ง 6 กลุ่มวิทยาลัยครู เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษา พบว่าไม่มีความแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

ในปีเดียวกัน สัทศน์ วรรณวิจิตร (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์และนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 624 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นว่าง พฤติกรรมการสอนทั้ง 9 ด้าน มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก แต่พฤติกรรมการสอนที่เกิดขึ้นจริง อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นแตกต่างกัน โดยอาจารย์เห็นว่าพฤติกรรมการสอนทั้ง 9 ด้าน โดยรวม ๆ อยู่ในเกณฑ์มาก แต่นักศึกษาเห็นว่าพฤติกรรมเพียง 4 ด้าน ที่อยู่ในเกณฑ์มาก นอกนั้นอีก 5 ด้านอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ด้านการเลือกใช้สถานที่อุปกรณ์ ด้านปรัชญาการสอน ด้านการมอบหมายงานให้ทำ ด้านการเสริมแรงทางการเรียน ด้านการประเมินผลและนำข้อมูลย้อนกลับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีความสำคัญในการสอน ปรากฏว่าทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รวม 6 ด้าน คือ ด้านการเลือกใช้สถานที่และอุปกรณ์ ด้านปรัชญาการสอนด้านการปฏิบัติ การสอน ด้านการเสริมแรงทางการเรียน ด้านการประเมินผลและนำข้อมูลย้อนกลับและด้านการควบคุมวินัยในการเรียน ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษา จากการประเมินของอาจารย์ที่มีจำนวนปีการสอนน้อย และอาจารย์ที่มีจำนวนปีการสอนมากเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีความสำคัญในการสอนกับพฤติกรรมจริงที่เกิดขึ้น ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ต่อมา พยุงศักดิ์ สนเทศ (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูพลศึกษา จำนวน 336 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 840 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นโดยส่วนรวมเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาอยู่ในระดับบ่อยครั้ง เรียงตามลำดับคือ ด้านการปลูกฝังจริยธรรมและคุณธรรม ได้แก่ สอนให้มีระเบียบวินัย สอนให้มีความรับผิดชอบ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ได้แก่ แต่งกายได้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ให้ความรักความยุติธรรมแก่นักเรียนทุกคน ด้านการเตรียมการสอน ได้แก่ บอกรอบเขตเนื้อหาวิชาก่อนดำเนินการสอนแต่ละครั้ง แสดงให้เห็นถึงการเตรียมเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ด้านการดำเนินการสอน ได้แก่ สอนเป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่อง จากง่ายไปหายาก ให้นักเรียนอบอุ่นร่างกายเหมาะสมกับลักษณะวิชาที่สอน ด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้ ได้แก่ ให้ความเป็นกันเองและมีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนทุกคน ชมเชยสนับสนุนให้กำลังใจนักเรียนในการแสดงออก ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ได้แก่ ชี้แจงให้นักเรียนทราบเกณฑ์และวิธีการทดสอบในวิชาที่สอน ทดสอบย่อยภาคปฏิบัติตลอดเวลาเรียน ด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ ได้แก่ สำนวจอุปกรณ์การสอนพลศึกษาทั้งก่อนและหลังเวลาสอน แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการใช้การเก็บรักษาอุปกรณ์กีฬาและสื่อการสอนอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบทั่วกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูพลศึกษากับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา พบว่าแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

วีรศักดิ์ วีระชาติพิทักษ์ชน (2529) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังอาจารย์พลศึกษาจำนวน 75 คน นักศึกษาจำนวน 560 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษา เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน วิชาพลศึกษาแสดงให้เห็นอยู่ในระดับมากหรือในระดับบ่อยครั้ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ดังนี้ คุณลักษณะส่วนตัวในการสอน การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม การดำเนินการสอน การเตรียมการสอน การจูงใจและเสริมแรงการเรียนรู้ การวัด และประเมินผลการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์การสอนและสถานที่

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษาเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

ไมเคิลและเวบบ์ (Mykle & Webb, 1964) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทำไมนักเรียนจึงไม่สนใจเรียนวิชาพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังนักเรียน จำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีความพร้อมทางด้านอุปกรณ์การสอนวิชาพลศึกษา ครุพลศึกษา และสถานที่ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่สนใจเรียนวิชาพลศึกษามากน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับโครงการสอนของครู การจัดบทเรียนที่เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครุพลศึกษาจะต้องเตรียมการสอน และจัดโครงการสอน ตลอดจนจัดกิจกรรมพลศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน การเรียนการสอนวิชาพลศึกษาจึงจะได้ผลดี

โยนก์ และ ซาสเซนราท (Yonge and Sassenrath, 1969) ได้ทำการวิเคราะห์ตัวประกอบเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์จากการประเมินของนักศึกษา ปรากฏว่าได้ตัวประกอบ 5 ตัว ซึ่งแต่ละตัวมีตัวแปรที่มีน้ำหนักบนตัวประกอบตั้งแต่ .40 ขึ้นไปดังนี้

1. ความเชื่อมั่นและความคล่องในการพูด
2. อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน
3. มีทัศนคติที่ดีต่อนักศึกษา
4. ให้ความสนใจ และกระตุ้นความคิดของนักศึกษา

5. ความยุติธรรมในการประเมินผล
6. ใช้อุปกรณ์การสอนเหมาะกับเนื้อหาวิชา
7. ความถี่ของการประเมินผล
8. มีความรู้ความสนใจในเนื้อหาวิชา
9. การเตรียมการสอน

วูด (Wood, 1970) ได้ศึกษาวิธีการสังเกตพฤติกรรมการสอนหลายระบบ ประกอบด้วยเครื่องมือ เอฟ ที ซี บี (FTCB) อาร์ ซี เอส (RCS) และรายงานการฝึกสอนของครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่าการฝึกอบรมเกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรม ช่วยให้ครูสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้สัมพันธ์กับการใช้แบบระบบการสอนและพฤติกรรมกรเรียนของนักเรียน

บารริการ์ (Barrigar อ้างใน Daughthrey, 1973) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของครูพลศึกษา โดยส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์ใหญ่และผู้บริหาร 70 เมือง เพื่อให้ตอบว่าครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาควรมีคุณสมบัติเช่นไร ผลการวิจัยพบว่าครูพลศึกษาควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีบุคลิกภาพที่ดี ลักษณะที่ดี มีอารมณ์มั่นคง
2. มีวุฒิทางพลศึกษาก่อนที่จะทำการสอนพลศึกษา
3. มีภูมิหลังทางด้านพลศึกษากว้างขวาง
4. เข้าใจและชื่นชมสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการสอน
5. สนใจสอนเด็กมากกว่าสอนเนื้อหา
6. มีความรู้เกี่ยวกับความเจริญเติบโตของเด็กและพัฒนาการของเด็ก
7. มีประสิทธิภาพในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก เพื่อนครูและผู้ปกครอง
8. เข้าใจภาระหน้าที่ของงานพลศึกษาที่หลักสูตรกำหนด และสนใจโปรแกรมทั้งหมดของโรงเรียน
9. สนใจและพยายามปรับปรุงวิชาชีพของตน
10. สามารถบอกความหมายทางการพลศึกษาแก่คนอื่นได้
11. สาธิตถึงกิจกรรมที่น่าพอใจแก่เด็ก

12. สามารถล้าชิตทักษะเบื้องต้น และการเคลื่อนไหวต่างๆ ของ
กิจกรรมพลศึกษา

13. มีความเป็นอิสระ ยุติธรรม และเคารพต่อนักเรียนทุกคน โดยเฉพาะ
เด็กที่พิการ และมีความสามารถต่ำกว่าปกติ

ฟาวเลอร์ (Fowler, 1974) ได้วิจัยเรื่อง "ความรู้สึกของนักเรียนใน
เรื่องทัศนคติการตอบสนองและการยอมรับที่มีต่อการสอนวิชาพลศึกษา" โดยการทดลองกับ
เด็กนักเรียนของประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 28 โรงเรียน พบว่า ในการสอน
วิชาพลศึกษา ครูผู้สอนจะมีพฤติกรรมการสอนแตกต่างกัน แต่นักเรียนเข้าใจและรู้ถึง
พฤติกรรมที่ครูแสดงออกได้ดี จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการเรียนการสอนให้ดำเนินไป
ด้วยดี ทำให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา

ในปี ค.ศ. 1974 กรีนวูด (Greenwood, 1974) ได้วิจัยเพื่อพัฒนา
แบบทดสอบที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา พบว่า พฤติกรรมที่สำคัญของอาจารย์ตามความคิดเห็น
ของอาจารย์ ผู้บริหารและนักศึกษามีดังนี้ สามารถสร้างบทเรียนให้เข้าใจง่าย มี
การสอนที่ทันสมัย มีความรับผิดชอบต่อนักเรียน ให้ความเป็นกันเองแก่นักศึกษา รับฟัง
ความคิดเห็นของนักศึกษา เข้าใจเทคนิคการวัดผลให้งานอย่างเหมาะสม มีความรอบรู้
ทันสมัย และเข้าใจในปัญหาของนักศึกษาเป็นอย่างดี

กรัชและคอสติน (Grush and Costin, 1975) ได้ทำการวิจัยถึงความ
สัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของอาจารย์ กับทักษะในการสอนของอาจารย์ และความ
ดึงดูดใจในความเป็นอาจารย์ที่มีต่อนักศึกษาในการสอนของอาจารย์ ตามการประเมิน
ของนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) เมื่อ ค.ศ. 1975
ผลการวิจัยปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพของอาจารย์กับทักษะในการสอน
ของอาจารย์ และมีความสัมพันธ์ระหว่างความดึงดูดใจในความเป็นอาจารย์ที่มีต่อ
นักศึกษากับทักษะในการสอนของอาจารย์ และพบว่า บุคลิกภาพของอาจารย์ในห้องเรียน
มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อประสิทธิผลในการสอนของอาจารย์

ไวทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright, 1975) ได้สร้าง
แบบประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์โดยให้ผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาของ

มหาวิทยาลัยแซนดิเอโก้ เป็นผู้ตอบ เมื่อทำการวิเคราะห์ข้อกระทงแล้วได้ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง จัดเรียงลำดับความสำคัญ ปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นสอดคล้องตรงกัน 9 ข้อที่มีความสำคัญเกี่ยวกับลักษณะของอาจารย์ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ในเนื้อหาวิชาอย่างกว้างขวาง ถูกต้อง แม่นยำ และทันสมัย
2. เข้าใจให้นิสิตใช้ความคิดเพื่อตัวเอง
3. เป็นผู้มีความกระตือรือร้นในเนื้อหาวิชาที่สอน
4. ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์อันดีในหมู่นิสิต
5. อธิบายเนื้อหา ทฤษฎีที่เป็นนามธรรมได้อย่างชัดเจน
6. สนับสนุนให้นิสิตคิดโดยการยกตัวอย่างเปรียบเทียบและให้ดูของจริง
7. มีความยุติธรรมในการประเมินผล
8. ให้ความช่วยเหลือนิสิตไม่ว่าในชั้นเรียนหรือนอกชั้นเรียน
9. มีชีวิตชีวาและสนุกสนานในการสอน

โรไมท์ (Romine, 1978) ได้ศึกษาบรรยากาศเกี่ยวกับการสอนที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อัตโนมัติ โดยการสำรวจความคิดเห็นจากอาจารย์คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน จำนวน 268 คน ของมหาวิทยาลัยโคโลราโด (Colorado) และนักศึกษา คณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเดียวกัน จำนวน 1,237 คน ผลปรากฏว่า บรรยากาศการสอนที่ดีที่จะสามารถทำให้การสอนมีประสิทธิภาพที่สำคัญมี 40 ข้อ แบ่งกลุ่มได้ดังนี้คือ

1. ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน เช่น เป็นคนกระฉับกระเฉง มีอารมณ์ขัน มีความกระตือรือร้นสนใจวิชาที่ตนสอน
2. ด้านการจัดและเตรียมการสอน เช่น เตรียมการสอนเป็นอย่างดี ชี้แจงให้ผู้เรียนได้ทราบถึงวัตถุประสงค์ในวิชาที่เรียน รวมทั้งแนะนำหนังสืออ้างอิงต่าง ๆ

แอลลาร์ด (Allard, 1979) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครู ที่มีผลต่อการเรียนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียน โดยอิทธิพลเกี่ยวกับเพศและการร่วมมือของนักเรียน" จากการให้แบบวิเคราะห์พฤติกรรมของครูเป็นรายบุคคล ซึ่งพัฒนาขึ้นโดย ลูวิส (Lewis) จากมหาวิทยาลัยแมสซาชูเซตส์ เกี่ยวกับพฤติกรรมของครู

ดังต่อไปนี้ คือ พฤติกรรมการให้กำลังใจและสนับสนุนนักเรียน การรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน การตอบคำถามของนักเรียน การบรรยาย การให้คำแนะนำและแนะแนว ให้ความรักความยุติธรรม โดยใช้การแสดงความคิดเห็นและการสังเกตจากนักเรียน จำนวน 343 คน (นักเรียนชาย 174 คน นักเรียนหญิง 169 คน) ครูผู้สอน 5 คน จากผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่ใช้การบรรยายถึงร้อยละ 60 นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความเห็นต่างกัน ในพฤติกรรมเกี่ยวกับการให้การบรรยายของครู การยกย่อง ชมเชยและให้กำลังใจ และการให้คำแนะนำและแนะแนว พบว่า เพศไม่มีผลต่อการให้ความร่วมมือของนักเรียนในชั้นเรียน

คามิส (Khamis, 1982) ได้วิจัยเรื่อง "การรับรู้พฤติกรรมการสอนที่เป็นจริง และการสอนในอุดมคติกับการปรับปรุงการสอนของนักศึกษาครูปีสุดท้าย" ความมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อพัฒนาและทดสอบคุณภาพของนักศึกษาครูในการสอน โดยสังเกตความสามารถในการสอนที่แท้จริงและเปรียบเทียบกับการสอนในความคิดเห็น โดยแบ่งกลุ่มนักศึกษาครูออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลอง จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาครูอาจารย์ และอาจารย์ในเทคนิคการสอน พบว่ากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมการสอนเป็นที่น่าพึงพอใจมากกว่ากลุ่มควบคุม เกี่ยวกับคุณลักษณะทั่วไปในการสอน บุคลิกภาพและความเชื่อมั่นในตนเองดีกว่า

จากการศึกษาเอกสารและรวบรวมงานวิจัยที่ได้มา มีผู้ทำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในหลายๆ สาขาวิชา พบว่า พฤติกรรมการสอนไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือในระดับอุดมศึกษาก็ตาม พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ย่อมแตกต่างกันตามระดับการสอน และประสบการณ์การสอนของผู้สอน ในสาขาวิชาพลศึกษาก็มีผู้ทำการศึกษา และวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในระดับต่างๆ เช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับมหาวิทยาลัยนั้นถือว่าเป็นสถาบันการผลิตบัณฑิตวิชาชีพชั้นสูง ฉะนั้นอาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีการปรับปรุงพัฒนาพฤติกรรมการสอน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตที่จะออกไป เป็นบัณฑิตเพื่อรับใช้ประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพ